

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Amo

«Κάλλιο αργά, παρά ποτέ»

Επέκταση Διάρκειας Συγγενικού Δικαιώματος

- Ετήσια Συμπληρωματική Αμοιβή (Ε.Σ.Α.)

Γράφει ο
Ντίνος
Γεωργούντζος

Το άρθρο αυτό αποσκοπεί στην ενημέρωση των μελών μας με απλό και κατανοητό τρόπο μέσω ερωτήσεων και απαντήσεων για το θέμα της επέκτασης της διάρκειας ισχύος του Συγγενικού Δικαιώματος από τα 50 στα 70 χρόνια και την προβλεπόμενη από τον νόμο Ετήσια Συμπληρωματική Αμοιβή από τις δισκογραφικές εταιρείες στους δικαιούχους μουσικούς.

• **Για ποιο λόγο επεκτάθηκε η διάρκεια ισχύος του Συγγενικού Δικαιώματος;**

Μέχρι το 2011, με βάση την Ευρωπαϊκή οδηγία **2006/116/ΕΚ**, η διάρκεια προστασίας του Πνευματικού Δικαιώματος των συνθετών και στιχουργών ήταν 70 έτη ενώ του Συγγενικού Δικαιώματος των μουσικών, τραγουδιστών και δισκογραφικών παραγωγών τα 50. Η περίοδος αυτή αρχίζει με την ερμηνεία ή εκτέλεση ή, όταν δημοσιεύεται ή παρουσιάζεται νομίμως στο κοινό, η υλική ενσωμάτωση (δίσκος, cd, κασέτα). Το 2001, κατόπιν έρευνας που διεξήχθη από την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και της αντίστοιχης πρότασης προς την Ευρωβουλή, εκδόθηκε η Ευρωπαϊκή Οδηγία **2011/77/ΕΕ** με βάση την οποία το Πνευματικό Δικαίωμα πρέπει να επεκταθεί από τα 70 στα 90 έτη και το Συγγενικό από τα 50 στα 70 έτη. Η απόφαση αυτή εδράζεται κυρίως στα εξής κριτήρια:

1. Η κοινωνικά αναγνωρισμένη σημασία της δημιουργικής συμβολής των ερμηνευτών ή εκτελεστών θα πρέπει να αντικατοπτρίζεται σε επίπεδο προστασίας που θα αναγνωρίζει τη δημιουργική και καλλιτεχνική συνεισφορά

τους.

2. Οι ερμηνευτές και οι εκτελεστές αρχίζουν εν γένει τη σταδιοδρομία τους σε νεαρή ηλικία και η πεντηκονταετής διάρκεια προστασίας που εφαρμόζεται στις ενσωματώσεις των ερμηνειών ή εκτελέσεων, συχνά δεν προστατεύει τις ερμηνείες ή εκτελέσεις τους σε όλη τη διάρκεια του βίου τους. Ορισμένοι ερμηνευτές ή εκτελεστές αντιμετωπίζουν, ως εκ τούτου, ένα εισοδηματικό κενό προς το τέλος του βίου τους. Επίσης, οι ερμηνευτές ή εκτελεστές συχνά δεν είναι σε θέση να στηριχθούν στα δικαιώματά τους προκειμένου να αποτρέψουν ή να περιορίσουν αμφισβητούμενες χρήσεις των ερμηνειών ή εκτελέσεών τους (ανατυπώσεις, ψηφιακές πωλήσεις κ.α) που μπορούν να συμβούν κατά τη διάρκεια του βίου τους.

3. Τα έσοδα που προέρχονται από τα αποκλειστικά δικαιώματα αναπαραγωγής και διάθεσης, καθώς και από την εύλογη αποζημίωση για τις αναπαραγωγές για ιδιωτική χρήση και από τα αποκλειστικά δικαιώματα διανομής και εκμίσθωσης, θα πρέπει να είναι διαθέσιμα στους ερμηνευτές ή εκτελεστές τουλάχιστον κατά τη διάρκεια του βίου τους.

- **Ετήσια Συμπληρωματική Αμοιβή - Πώς προκύπτει;**

Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι ερμηνευτές ή εκτελεστές που έχουν μεταβιβάσει ή εκχωρήσει τα αποκλειστικά δικαιώματά τους στους παραγωγούς φωνογραφημάτων θα επωφεληθούν πραγματικά από την εν λόγω παράταση, έπρεπε να θεσπιστεί μια σειρά συνοδευτικών μέτρων. Ως πρώτο συνοδευτικό μέτρο επιβλήθηκε στους παραγωγούς φωνογραφημάτων η υποχρέωση να δεσμεύουν, τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, ένα ποσό από τα αποκλειστικά δικαιώματα διανομής, αναπαραγωγής και διάθεσης των φωνογραφημάτων στους δικαιούχους μουσικούς και τραγουδιστές. Επιπλέον, η καταβολή των ποσών πρέπει να γίνεται αποκλειστικά προς όφελος των ερμηνευτών ή εκτελεστών των οποίων οι ερμηνείες ή εκτελέσεις έχουν ενσωματωθεί σε ένα

φωνογράφημα και οι οποίοι έχουν μεταβιβάσει ή εκχωρήσει τα δικαιώματά τους στον παραγωγό φωνογραφημάτων με αντάλλαγμα μια εφάπαξ πληρωμή. Τα ποσά που δεσμεύονται με αυτόν τον τρόπο, πρέπει να διανέμονται στους **μη επώνυμους** ερμηνευτές ή εκτελεστές τουλάχιστον μία φορά το χρόνο σε ατομική βάση. Τέλος, αυτή η είσπραξη και διανομή ανατίθεται υποχρεωτικά σε Οργανισμούς Συλλογικής Διαχείρισης, δηλαδή στον «**ΑΠΟΛΛΩΝ**».

• Πότε ενσωματώθηκε η οδηγία στον Ελληνικό νόμο και πότε θα ειπράξουν οι δικαιούχοι μουσικοί;

Η ενσωμάτωση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας στον Ελληνικό νόμο έγινε το 2013 με τον **Νόμο 4212/ΦΕΚ Α 257/03.12.2013**. Η πρακτική εφαρμογή ξεκίνησε το 2022 για όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αρχικά αφορά στην συνολική διευθέτηση των ηχογραφημάτων που παρήχθησαν από το 1963 ως το 1972. Αυτό συμβαίνει για να κλείσει η πεντηκονταετία από την ημερομηνία ενσωμάτωσης (2013). Από το 2023 και μετά θα ακολουθείται η κατ' έτος διευθέτηση από το 50ό έτος και πίσω.

• Ποιος είναι υπόχρεος να καταβάλει την Ετήσια Συμπληρωματική Αμοιβή;

Υπόχρεοι είναι οι δισκογραφικές εταιρείες όπως και κάθε άλλη εταιρεία ή ιδιώτες που έχουν στην κατοχή τους αποκλειστικά δικαιώματα εκμετάλλευσης ηχογραφημάτων που το έτος παραγωγής αυτών είναι μεταξύ 50 και 70 έτη από το τρέχον έτος και προβαίνουν σε εμπορικές χρήσεις που αποδίδουν κέρδος όπως: ανατυπώσεις, εκμισθώσεις, δανεισμός, ψηφιακές αναπαραγωγές και πωλήσεις, digital downloads κλπ. Με δεδομένο ότι πολλές παλιές δισκογραφικές εταιρείες δεν υφίστανται πια και τα δικαιώματα παλαιότερων ηχογραφημάτων έχουν αγοραστεί από νεότερες εταιρείες ή ομίλους εταιρειών, η υποχρέωση καταβολής της Ετήσιας Συμπληρωματικής Αμοιβής δεν αφορά σε αυτή καθαυτή την κτήση των δικαιωμάτων από μια εταιρεία αλλά στο πραγματικό οικονομικό όφελος της εταιρείας από την εμπορική χρήση των συγκεκριμένων ηχογραφημάτων κατ' έτος, όταν αυτό συμβαίνει.

• Ποιο είναι το ποσό που οφείλουν να καταβάλλουν;

Ο νόμος ορίζει ότι οι εταιρείες πρέπει να καταβάλλουν στους εκτελεστές το 20% των μικτών εσόδων τους από τις εμπορικές χρήσεις των συγκεκριμένων ηχογραφημάτων

• Με βάση ποια στοιχεία γίνεται ο υπολογισμός της οφειλής;

Οι εταιρείες είναι υποχρεωμένες να καταθέτουν ετησίως στον «ΑΠΟΛΛΩΝ» πλήρεις λίστες τραγουδιών που εμπίπτουν στους όρους της Ετήσιας Συμπληρωματικής Αμοιβής. Στις λίστες αυτές πρέπει να αναγράφονται λεπτομερώς:

1. ο τίτλος του τραγουδιού,
2. το έτος παραγωγής,
3. η εταιρεία παραγωγής,
4. ο τραγουδιστής,
5. οι μουσικοί που συμμετέχουν (αν υπάρχει αυτή η πληροφορία διαθέσιμη στο αρχείο τους),

6. οι καλλιτέχνες που πληρώθηκαν με ποσοστά επί των πωλήσεων και όχι με εφάπαξ πληρωμή (αν υπάρχει αυτή η πληροφορία διαθέσιμη στο αρχείο τους)

7. τα οικονομικά στοιχεία για κάθε εμπορική χρήση ενός εκάστου τραγουδιού

• **Ποια είναι η διαδικασία και πόσος χρόνος απαιτείται;**

Ο «ΑΠΟΛΛΩΝ» θα εισάγει τα δεδομένα σε ειδικό πρόγραμμα ταυτοποίησης των δικαιούχων με βάση το δηλωμένο από τα μέλη του ρεπερτόριο. Το αποτέλεσμα της ταυτοποίησης θα εισάγεται ακολούθως στο πρόγραμμα διανομής και με βάση τα οικονομικά στοιχεία που παρασχέθηκαν από τις εταιρείες θα προκύπτει η διανομή ανά τραγούδι ανά δικαιούχο κατά το πρότυπο διανομής του οργανισμού που ακολουθεί τις προβλέψεις του νόμου. Ο χρόνος που απαιτείται θα ρυθμιστεί έτσι ώστε η καταβολή των δικαιωμάτων από την Ε.Σ.Α. να γίνεται συγχρόνως με την ετήσια διανομή του συνόλου των δικαιωμάτων που διαχειρίζεται ο «ΑΠΟΛΛΩΝ».

- **Ποιος εκτελεστής ή ερμηνευτής είναι δικαιούχος της Ε.Σ.Α;**

Κατά το νόμο, δικαιούχος της Ε.Σ.Α. είναι ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟ αυτός ο μουσικός ή τραγουδιστής που συμμετείχε στο συγκεκριμένο ηχογράφημα και ΠΛΗΡΩΘΗΚΕ ΜΙΑ ΦΟΡΑ χωρίς να λάβει επιπλέον χρήματα στην συνέχεια μέσω οποιασδήποτε σύμβασης με την εταιρεία για τη συγκεκριμένη ηχογράφηση. Συνεπώς, δικαιούχοι νοούνται οι session μουσικοί και οι τραγουδιστές που έκαναν φωνητικά, υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν έλαβαν ποτέ ποσοστά επί των πωλήσεων ή οποιαδήποτε άλλη επαναλαμβανόμενη αμοιβή.

- **Ποιοι καλλιτέχνες εξαιρούνται;**

Οι τραγουδιστές και οι συνθέτες, οι στιχουργοί και οι σολίστ που έλαβαν ποσοστά από τις πωλήσεις ή όποια άλλη εκμετάλλευση του τραγουδιού, εξαιρούνται από αυτή την αμοιβή.

- **Ποιος διαχειρίζεται αυτό το δικαίωμα; Μπορεί να παραιτηθεί ο δικαιούχος από το δικαίωμα αυτό;**

Ο νόμος ορίζει ρητά ότι ο δικαιούχος μουσικός δεν μπορεί να παραιτηθεί από το δικαίωμα αυτό και ο μόνος αρμόδιος για την είσπραξη και διανομή της Ε.Σ.Α. είναι ο αντίστοιχος Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης, δηλαδή για τους μουσικούς ο «ΑΠΟΛΛΩΝ» και για τους τραγουδιστές ο "ΕΡΑΤΩ".

Το τμήμα πληροφορικής του «ΑΠΟΛΛΩΝ» έχει ολοκληρώσει τις απαραίτητες υποδομές για την εισαγωγή και επεξεργασία των στοιχείων τα οποία έχει ζητήσει από τις δισκογραφικές εταιρείες από τον Δεκέμβριο του 2022. Αναμένοντας την πρώτη φάση του εγχειρήματος ελπίζουμε ότι μέχρι το τέλος του έτους θα έχουμε προχωρήσει στις πρώτες εισπράξεις.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του «ΑΠΟΛΛΩΝ», αναλογιζόμενο τόσο την ευθύνη του ως προς την καθολική και αποτελεσματική διαχείριση των δικαιωμάτων των Ελλήνων και ξένων μουσικών, όσο και το πραγματικό οικονομικό όφελος που υπάρχει για τα μέλη μας, λειτούργησε επί μακρόν διεξοδικά ως προς το νομικό και το επιχειρησιακό μέρος προκειμένου και σε αυτό το δικαίωμα οι Έλληνες μουσικοί να είμαστε δυναμικά παρόντες και έτοιμοι να απαιτήσουμε και να λάβουμε όλα όσα δικαιούμαστε.

Ο Ντίνος Γεωργούντζος σπούδασε φιλοσοφία, πληροφορική και μουσική. Ασχολείται επαγγελματικά με την μουσική από το 1986 διδάσκοντας σε ωδεία και λαμβάνοντας μέρος σε ηχογραφήσεις και ζωντανές παραστάσεις ως μουσικός (πιάνο-πλήκτρα), ενορχηστρωτής και καλλιτεχνικός επιμελητής. Συνεργάστηκε με την εταιρεία Kurzweil στην ανάπτυξη του λογισμικού δημιουργίας ήχων V.A.S.T. και με την Steinberg ως Cubase beta-tester. Συνθέσεις του έχουν ηχογραφηθεί από την London Philharmonic Orchestra για την μουσική επένδυση ντοκυμαντέρ του National Geographic ενώ παράλληλα, ενορχηστρώσεις του για τη δισκογραφία ή παραστάσεις διάσημων συνθετών και τραγουδιστών έχουν εκτελεσθεί από την Wiener Philharmoniker, Paderewski Symphony Orchestra, την Ορχήστρα Ποικίλης Μουσικής της ΕΡΤ, τη Συμφωνική του Δήμου Αθηναίων, τμήματα της ΕΛΣ και άλλες. Έχει διατελέσει πρόεδρος του οργανισμού GEA και από το 2002 μέχρι σήμερα εκλέγεται μέλος του Δ.Σ του “ΑΠΟΛΛΩΝ” με πεδίο ευθύνης το τμήμα πληροφορικής και τις διεθνείς συμβάσεις του οργανισμού.